

Handläggare
Britt Lundkvist
Telefon: 508 25 294**Till**
Socialnämnden 2018-03-27

HVB-boenden för asylsökande

Svar på skrivelse från L

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på skrivelsen.

Gillis Hammar
förvaltningschefLisa Cadenius
avdelningschef

Sammanfattning

Isabel Smedberg Palmqvist (L) och Frida Johansson Metso (L) önskar i en skrivelse till socialnämnden få svar på två frågor som rör HVB-boenden för asylsökande.

I ärendet redovisas hur kompetens tas tillvara hos medarbetare som omfattas av omställning i samband med att förvaltningens HVB-boenden för asylsökande avvecklas. Förvaltningens erfarenheter från drift av ett antal HVB-boenden för asylsökande redovisas också. Erfarenheterna finns dokumenterade och kan om det blir aktuellt, utgöra en grund för start av liknande verksamhet igen.

Förvaltningen föreslår socialnämnden att hänvisa till tjänsteutlåtandet som svar på skrivelsen.

Bakgrund

Isabel Smedberg Palmqvist (L) och Frida Johansson Metso (L) önskar i en skrivelse (daterad 2018-01-30) till socialnämnden få svar på två frågor som rör HVB-boenden för asylsökande.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Avdelningen för mottagande av nyanlända. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 21 mars.

Ärendet

Skrivelsens innehåll

Författarna till skrivelsen ställer två generella frågor kring HVB-boenden för asylsökande. Bakgrunden till frågorna anges enligt följande;

Trots att flyktinghösten 2015 var ovanlig finns det all anledning att ha bättre beredskap i framtiden för situationer där vi behöver kunna skala upp vårt mottagande på ett kvalitetsmässigt säkert sätt. Vi vill därför fråga:

- 1) Hur tas kompetens tillvara hos den personal vars anställning avslutas i och med nedlagda HVB-boenden i kommunen?
- 2) Kan vi dra slutsatser kring hur ett gott HVB ser ut utifrån de erfarenheter vi nu haft (exempelvis hur kvalitet påverkas av tillgång till tolk, personalens kompetens och tillgång till handledning, hur mycket sjukvårdspersonal som finns på plats och hur faktiska behandlingsinsatser bör se ut på olika boenden)?

Enheten för ensamkommande barn och unga

Från och med hösten 2015 och fram till och med 2016 ökades antalet verksamheter för ensamkommande barn och unga i snabb takt. I början av 2017 ansvarade enheten för drift av totalt 15 boenden med 335 platser varav 165 platser (9 boenden) för asylsökande ensamkommande barn och ungdomar och 170 platser (6 boenden) för ungdomar med uppehållstillstånd. Verksamheterna bemannades av cirka 200 personer totalt.

Ändrade villkor för mottagande, nya ersättningsregler samt ett minskat antal nya anvisningar har medfört att förvaltningen under 2017 både avvecklat boenden och ställt om från HVB till stödboen-

den. I slutet av 2017 fanns 74 asylplatser fördelat på två boenden och 153 platser för ungdomar med uppehållstillstånd. Verksamheterna bemannas av cirka 70 personer. Omställningen fortsätter under 2018 med ytterligare minskning av antalet asylplatser.

Kompetensförsörjning

Förvaltningen följer den kompetensförsörjningsplan som redovisades i verksamhetsplanen för 2018. Planen som utgår från stadens personalpolicy, beskriver det långsiktiga arbetet med kompetensförsörjning. I planen beskrivs bland annat förvaltningens nuvarande personalstruktur, utmaningar samt planerade åtgärder på kort och lång sikt. Förvaltningen säkerställer fortlöpande att rätt kompetens finns för verksamheternas behov och omvärldens krav på nya och eller förändrade uppdrag i förvaltningens verksamheter.

Förvaltningen har en hög ambition att i möjligaste mån ta till vara kompetensen hos de medarbetare som omfattas av omställning. I samtliga fall görs en kompetens- och intresseinventering som sedan matchas med de vakanta anställningar som finns inom förvaltningen.

Samtidigt som förvaltningen genomförde det omfattande omställningsarbetet inom enheten för ensamkommande barn och unga fanns det ett stort behov av att rekrytera medarbetare till verksamheter inom den tillfälliga avdelningen för mottagande av nyanlända vuxna. Ingen övertalighet uppstod i samband med att cirka 120 anställningar förhandlades bort under 2017, utan samtliga medarbetare erbjöds nya anställningar i förvaltningen eller valde att sluta. Medarbetarnas kompetens kunde därmed tas tillvara och komma till nytta i förvaltningens andra verksamheter som möter målgruppen.

HVB-boenden för asylsökande - erfarenheter

Asylboende är en form av hem för vård eller boende (HVB), en insats som utförs med stöd av socialtjänstlagen (SoL). I uppdraget ingår boende och stöd men inte vård och behandling. Ett asylboende ska ge den unge en ordnad vardag med skola, stöd i studierna, en meningsfull fritidssysselsättning samt information om det svenska samhället. Det övergripande målet är att underlätta vägen till egen försörjning, eget boende och en meningsfull fritid för den unge.

Enheten för ensamkommande barn och ungdomar har utifrån gällande regelverk och med vetenskap och beprövad erfarenhet som grund, byggt upp ett antal väl fungerande asylboenden (HVB) med hög kvalitet. Metodiken är tydlig och det strukturerade arbetssättet utgår från samverkan med de placerade barnen. Insatserna är individuellt utformade och anpassade till barnets behov, förutsättningar och önskemål. Verksamheten präglas av trygghet, respekt, självbestämmande och delaktighet.

Asylboendenas organisation, förhållningssätt och innehåll finns dokumenterat i form av verksamhetsbeskrivningar, rutiner och checklistor som vid behov kan användas vid start av HVB-boende för asylsökande. I det följande ges en beskrivning av verksamhetens innehåll.

HVB-boenden för asylsökande – beskrivning av insatser

Individuellt stöd

Varje ungdom får en kontaktperson som ansvarar för att samordna alla insatser för ungdomen samt att stötta ungdomen i sin strävan att uppnå överenskomna mål. Tillsammans med varje ungdom, gode man samt ansvarig socialsekreterare upprättas en individuell genomförandeplan baserad på ungdomens behov och med mål formulerade inom viktiga livsområden såsom exempelvis skola, hälsa, känslö- och beteendemässig utveckling, identitet och förmåga att klara sig själv. Planen följs upp regelbundet. Vid samtal används alltid tolk, utifrån den enskilda ungdomens behov.

Skola

Skolförberedande verksamhet, i avvaktan skolplacering, kan erbjudas direkt efter inskrivning i verksamheten. Ungdomarna får i verksamheten stöd med läxläsning och språkträning.

Information om asylprocessen och introduktion till det svenska samhället

Enheten för ensamkommande barn och ungdomar arbetar strukturerat och verktygsbaserad med samhällsinformation samt information om asylprocessen. Ett arbetsmaterial, *Min bok*, har tagits fram och finns på fem språk; dari, arabiska, tigrinja, somaliska och svenska. Tester görs två gånger per år för att säkerställa att ungdomarna erövrat kunskapsmålen.

Arbetsmaterialet innehåller information om bland annat asylprocessen, hur Migrationsverket arbetar, varför asylsökande lämnar fingeravtryck, vad Dublinförordningen innebär, vad LMA-kort är

samt om god mans och det juridiska biträdets roll. Ett särskilt kapitel behandlar ämnen som Migrationsverkets beslut, avslag och överklagan, tillfälligt och permanent uppehållstillstånd och vad som händer då ungdomen fyller 18 år.

Materialet innefattar också information och guidning till allmän samhällskunskap, lagstiftning, svenska myndigheter, möjligheten att överklaga, sina rättigheter och skyldigheter, möjligheter till hälso-, tand- och sjukvård m.m. Det ger ungdomarna kunskap om hur det svenska samhället fungerar och hur myndigheter arbetar. I vardagen uppstår ofta diskussioner om normer och värderingar vilket personal tillsammans med ungdomen kan resonera och diskutera kring, exempelvis skillnaden mellan hemlandet och Sverige och vad normer och värderingar står för i ett samhälle.

Meningsfull fritidssysselsättning

Ungdomarna uppmuntras till att utvecklas mot ökad självständighet genom praktisk övning och stöd i vardagen kombinerat med besök och studiebesök, till exempel på bibliotek, fritidsanläggningar, hos möjliga arbetsgivare/praktikplatser. Ett etablerat samarbete finns med idrottsföreningar, organisationer, lokala fritidsgårdar, volontärer och ideella föreningar vilket ökar möjligheten för ungdomen att hitta en fritidsaktivitet som passar.

Hälso- och sjukvård

Landstinget ansvarar för att ge ensamkommande barn och ungdomar hälso- och sjukvård, inklusive barnpsykiatrisk vård, samt tandvård, på samma villkor som övriga barn och ungdomar bosatta i Sverige. Ungdomarnas hälsa kartläggs så snart de kommer till boendet. Personalen ansvarar för att ungdomen kommer till rätt vårdinstans för läkarundersökning m.m.

Teoretisk grund och förhållningssätt

Enhetens värderingar har sin grund i portalparagrafen i Socialtjänstlagen och i FN:s barnkonvention. Enheten arbetar utifrån ett helhetsperspektiv med barns och ungdomars behov i centrum (BBIC) och använder evidensbaserade metoder som empowerment (egenmakt) och MI. Detta säkrar delaktighet och självkänsla som stärker ungdomarna. Det miljöterapeutiska förhållningssättet innebär att den fysiska och sociala miljön används i vardagen för att främja en positiv utveckling hos ungdomarna.

Bemanning

HVB-boende innebär krav på bemanning dygnet runt. I regelverket anges också krav på utbildningsnivå för ansvarig chef samt övriga

medarbetare. Enheten har en adekvat bemanning vid olika tidpunkter utifrån den unges behov. Medarbetarna har tillgång till kontinuerlig handledning samt kompetensutveckling för att kunna möta målgruppens behov.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen bedömer att det inte är relevant att genomföra någon jämställdhetsanalys i detta ärende eftersom ärendet omfattar svar på en skrivelse.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Fråga 1 – Tillvaratagande av kompetens

Förvaltningen arbetar aktivt och fortlöpande med att säkerställa att förvaltningens verksamheter har den kompetens som behövs för uppdraget. Utifrån bl.a. medarbetarsamtal och individuella utvecklingsplaner genomförs kontinuerligt kompetensutveckling och utbildningsinsatser för medarbetare och chefer.

Förvaltningen har en hög ambition att i möjligaste mån ta till vara kompetensen hos de medarbetare som omfattas av omställning. I samtliga fall görs en kompetens- och intresseinventering som sedan matchas med de vakanta anställningar som finns inom förvaltningen. Om det blir aktuellt genomförs också kompetenshöjande insatser för att möjliggöra att personal ska kunna erbjudas anställning på annan verksamhet inom förvaltningen.

Fråga 2 - HVB-boenden för asylsökande - erfarenheter

Förvaltningen har genom Enheten för ensamkommande barn och ungdomar, byggt upp ett antal väl fungerande asylboenden (HVB) med hög kvalitet och enligt gällande regelverk. I ärendet redovisas metodik, arbetssätt samt innehållet i verksamheten. I alla delar finns detta dokumenterat och kan om det blir aktuellt, utgöra en grund för start av liknande verksamhet igen.

Förvaltningen föreslår socialnämnden att hänvisa till tjänsteutlåtandet som svar på skrivelsen.

Bilagor

1. Skrivelse daterad 2018-01-30, från Isabel Smedberg Palmqvist (L) och Frida Johansson Metso (L).